

Молодь і ринок

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 9 (241) вересень 2025

Видається з лютого 2002 року

УДК 051 Журнал “Молодь і ринок” внесений до переліку наукових фахових видань України (категорія “Б”) у галузі педагогічних наук: 011 – Освітні педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 № 886 (додаток 4). Спеціальності: 012 – Дошкільна освіта; 013 – Початкова освіта; 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями); 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями); 016 – Спеціальна освіта, наказ МОН України від 24.09.2020 № 1188 (додаток 5).

Засновник і видавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24
Видання зареєстровано Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення.
Рішення Національної ради від 26.10.2023 № 1155, ідентифікатор медіа R30-01827

ISSN 2308-4634 (Print) “Молодь і ринок” індексується у таких базах даних: Google Scholar; Polish Scholarly Bibliography (PBN); ERIN PLUS; Index Copernicus (ICV 2019 = 85.80; ICV 2020 = 82.12; ICV 2021 = 85.55; ICV 2022 = 80.94; ICV 2023 = 84.92; ICV 2024 = 76.21)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2617-0825.9/241.2025>

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор: Микола ГАЛІВ – д.пед.н., проф., Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Іван БАХОВ – д.пед.н., проф., Міжрегіональна академія управління персоналом

Наталія БИШЕВЕЦЬ – к.пед.н., Національний університет фізичного виховання і спорту України

Галина БІЛАВИЧ – д.пед.н., проф., ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Ірина ЗВАРИЧ – д.пед.н., проф., Київський національний торговельно-економічний університет

Микола ПАНТЮК – д.пед.н., проф., Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Тетяна ПАНТЮК – д.пед.н., проф., Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Лукаш ТОМЧИК – д.соц.н. (педагогіка), Педагогічний університет в Кракові, Польща

Надія Лаура СЕРДЕНЦЮК – к.пед.н., Сучавський університет імені Штефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)

Даніель УОЛЛЕР – д.філос.н., Університет Центрального Ланкаширу (м. Престон, Великобританія)

Марія ЧЕПІЛЬ – д.пед.н., проф., академік АНВО України, Заслужений діяч науки і техніки України, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Сергій ШАРОВ – к.пед.н., Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Олександра ЯНКОВИЧ – д.пед.н., проф., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; д.табiлiт., проф., Куявсько-Поморська Академія (м. Бидгощ, Польща)

Адреса редакції: Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Тел. +38 (068) 502-45-49; e-mail: molodirynok@gmail.com; веб-сайт: <http://mir.dspu.edu.ua>

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету
(протокол № 11 від 25.09.2025)

Посилання на публікації “Молодь і ринок” обов’язкові

Редакція зберігає за собою право скорочувати і виправляти матеріали. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, статистичних даних та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Youth & market

MONTHLY SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL JOURNAL

No. 9 (241) September 2025

Published since February 2002

UDC 051 The journal "Youth and market" is included into the list of scientific professional publications of Ukraine (**category "B"**) in the field of pedagogical sciences: 011 – Educational, pedagogical sciences, the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine from 02.07.2020 No. 886 (Appendix 4). Specialties: 012 – Preschool education; 013 – Primary education; 014 – Secondary education (due to subject specializations); 015 – Professional education (according to specializations); 016 – Special education, order of the Ministry of Education and Science of Ukraine from 09.24.2020 No. 1188 (Appendix 5).

Founder and published: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Ivan Franko Str., 24, Drohobych, Lviv Region, Ukraine, postal code 82100
Edition is registered in the National Council of Ukraine for Television and Radio Broadcasting.
Decision of the National Council dated 26.10.2023 No. 1155, **media identifier R30-01827**

ISSN 2308-4634 (Print) "Youth and market" is indexed in such databases: Google Scholar; Polish Scholarly Bibliography (PBN); **ERIH PLUS**; **Index Copernicus** (ICV 2019 = 85.80; ICV 2020 = 82.12; ICV 2021 = 85.55; ICV 2022 = 80.94; ICV 2023 = 84.92; ICV 2024 = 76.21)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2617-0825.9/241.2025>

EDITORIAL BOARD

Head editor: Mykola HALIV – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

EDITORIAL BOARD MEMBERS

Ivan BAKHOV – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Interregional Academy of Personnel Management*

Nataliya BYSHEVETS – *Candidate of Pedagogic Sciences, National University of Physical Education and Sports of Ukraine*

Halyna BILAVYCH – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., SHEE "Vasyl Stefanyk Precarpathian National University"*

Iryna ZVARYCH – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Kyiv National University of Trade and Economics*

Mykola PANTYUK – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

Tetyana PANTYUK – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

Lukasz TOMCZYK – *Doctor of Social Sciences (Pedagogic), Pedagogical University of Cracow, Poland*

Nadia Laura SERDENCUC – *Candidate of Pedagogic Sciences, Stefan cel Mare University from Suceava (Romania)*

Daniel WALLER – *Doctor of Philosophy Sciences, University of Central Lancashire (Preston, UK)*

Mariya CHEPIL – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Academician of the Academy of Higher Education of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

Sergii SHAROV – *Candidate of Pedagogic Sciences, Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University*

Oleksandra YANKOVYCH – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University*

Editorial office: Ukraine 82100, Lviv region, Drohobych, Ivan Franko, 24 str,
Tel. +38 (068) 502-45-49; e-mail: molodirynok@gmail.com; website: <http://mir.dspu.edu.ua>

Recommended for publication by Academic Council of Drohobych State Pedagogical University
(protocol No. 11, 25.09.2025)

Links to the publication of "Youth and market" obligatory

Edition reserves the right to shrink and correct the matter. Articles signed by author express their own point of view.

Authors of publications are responsible for the accuracy of facts, quotations, private names, geographical names, statistics etc.

Молодь і ринок

№ 9 (241) вересень 2025

ЗМІСТ

Олександра Янкович

Концепція цілісної освіти Едмунда Бояновського (1814–1871):
реалізація ідей в українському дошкільлі та початкових школах.....7

Марія Чепіль, Назарій Саковець, Артур Санайко

Інноваційні технології як інструмент трансформації освітнього процесу: досвід США.....13

Ольга Луковська, Олена Грабовська, Тетяна Несторенко

Артивизм в громадянській молодіжній освіті: інсайти міжнародного проєкту “Civic Art”18

Світлана Доценко

Роль цифрових технологій у формуванні технічної творчості здобувачів професійної освіти.....23

Надія Стецула, Іван Нишак

Реалізація екологічних проєктів як результат інтеграції
діяльності вчителів технологій та географії.....28

Андріана Шишак, Ростислав Руденський, Володимир Чайка

Формування інтересу до художнього слова у дітей дошкільного
та молодшого шкільного віку засобами дидактичних ігор.....33

Роксолана Шпіца-Павлюк, Тетяна Мієр, Юліана Довгопол

Навчання в умовах війни: описовий аналіз розвитку креативності
учнів четвертого класу на уроках інтегрованого курсу “Мистецтво”40

Nataliia Hantimurova, Antonina Pryshliak, Svitlana Yavorska, Borys Reminetsky, Anton Hantimurov

Mastering english professional anatomical terminology in the context of medical education in Ukraine.....48

Олександр Шевченко, Василь Каричковський, Карина Беляєва

Педагогічна технологія організації змішаного навчання у закладах позашкільної освіти.....53

Тетяна Глазук, Катерина Бобкович, Наталія Давидова, Наталія Бачук-Понич, Василь Присяжнюк

Використання системи Moodle як способу оптимізації навчального процесу в умовах воєнного стану.....59

Ксенія Короткевич, Ольга Соколова

Самостійна діяльність майбутніх педагогів-хореографів
як чинник їх ефективної професійної підготовки.....65

Тарас Паска, Юлія Воробчак, Вікторія Бурчак

Соціальні мережі як засіб формування мотивації до професійного
зростання майбутніх педагогів закладів професійної освіти.....69

Марта Проц, Ольга Галюка

Сучасні підходи до організації освітнього простору вчителя
та здобувачів початкової ланки освіти нової української школи.....75

Лариса Довгань, Юрій Довгань

Формування англомовної комунікативної компетенції
майбутніх менеджерів з логістики у закладах вищої освіти.....80

Марина Білецька, Тетяна Підварко Музично-інструментальна підготовка в системі індивідуальної педагогічної траєкторії студента.....	85
Ірина Власенко Теоретичні засади професійної рефлексії як складової підготовки фахівців хореографічного та музичного мистецтва.....	89
Мирослава Качур, Леся Попівняк, Валерій Карманов Розвиток дослідницької компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.....	94
Olga Iatsyshyna EU educational policies and their impact on internationalization and inclusion in higher education.....	100
Тетяна Абрамович, Наталія Давидюк Техніки розвитку рефлексивного мислення педагогів у системі підвищення кваліфікації.....	105
Vadym Tynnyi, Emma Schukina AI-driven pedagogical shifts in foreign language learning environments.....	112
Володимир Шевченко, Марія Тропіна Фундаментально-технічна підготовка бакалаврів в умовах цифровізації та освітніх інновацій.....	117
Наталія Миськова, Вікторія Розгон, Наталія Гончар Технологія формування життєвих компетентностей дітей дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри.....	124
Світлана Івах, Василь Ковальчук Принципи організації освітнього середовища в сучасних закладах освіти.....	129
Надія Дудник, Олександра Свйонтик Використання теорії вільного виховання М. Монтесорі як інновації в дошкільлі.....	133
Оксана Гевко, Назар Хом'як Теоретико-методичні засади організації освітнього процесу у закладах дошкільної, загальної середньої та вищої освіти України в кризових умовах.....	140
Андрій Кепіч, Людмила Щербак Сучасний стан та шляхи розвитку індустрії гостинності Закарпатської області.....	145
Микола Семенов Обґрунтування педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів до інженерного забезпечення.....	149
Роман Суслов Сутність та структура здатності застосовувати засоби радіоелектронної боротьби майбутніми офіцерами Національної гвардії України.....	154
Ярема Кіцила Вищий музичний інститут ім. М. Лисенка: історичний та історіографічний аспекти.....	161
Давид Меладзе ВІА "Орера" – тріо Мареничі: до питання спільної грузинсько-української тематики, мелодики естрадних пісень.....	167
Назарій Латик Онлайн-освіта в університетах: трансформація та ефективність навчання.....	172
Діана Косюхно Цифрова трансформація сучасної освіти: розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та цифрових компетентностей педагогів.....	177
Володимир Лобков Порівняльна міфологія в контексті гуманізації освіти.....	181

Youth & market

No. 9 (241) September 2025

CONTENTS

Oleksandra Yankovych

Edmund Bojanowski's (1814–1871) concept of holistic education:
implementation of ideas in Ukrainian preschools and primary schools.....7

Mariya Chepil, Nazariy Sakovec, Artur Sanayko

Innovative technologies as a tool for the transformation of the educational process: the experience of the USA.....13

Olha Lukovska, Olena Hrabovska, Tetyana Nestorenko

Artivism in youth civic education: insights from the international "Civic Art Project"18

Svitlana Dotsenko

The role of digital technologies in shaping the technical
creativity of vocational education students.....23

Nadiia Stetsula, Ivan Nyschak

Projects as a result of integration of the activities of technology and geography teachers.....28

Andriana Shyshak, Rostyslav Rudenskyi, Volodymyr Chaika

Fostering interest in the artistic word in preschool and
early primary school children through didactic games.....33

Roksolana Shpitsa-Pavliuk, Tetiana Miyer, Yuliana Dovhopol

Learning in war conditions: descriptive analysis of the development of
creativity of fourth-grade students in the lessons of the integrated course "Art"40

Nataliia Hantimurova, Antonina Pryshliak, Svitlana Yavorska, Borys Reminetsky, Anton Hantimurov

Mastering english professional anatomical terminology in the context of medical education in Ukraine.....48

Oleksandr Shevchenko, Vasyl Karychkovskyi, Karyna Bieliciaeva

Pedagogical technology of organizing blended learning in after-school educational institutions.....53

Tetiana Ilashchuk, Kateryna Bobkovych, Nataliia Davydova, Nataliia Bachuk-Ponych, Vasyl Prisyazhnyuk

Using the Moodle system as a way of optimizing the educational
process under the conditions of the martial state.....59

Kseniia Korotkevych, Olha Sokolova

Autonomous activity of prospective choreography educators
as a determinant of their effective professional training.....65

Taras Paska, Yuliia Vorobchak, Victoria Burchak

Social networks as a means of forming motivation for professional
growth of future teachers of vocational education institutions.....69

Marta Prots, Olha Haliuka

Contemporary approaches to the organization of the educational space
for teachers and primary education students in the New Ukrainian School.....75

Larysa Dovhan, Yuriy Dovhan

Formation of English communicative competence of future
logistics managers in higher educational institutions.....80

Maryna Biletska, Tetyana Pidvarko Musical-instrumental training in the system of a student's individual pedagogical trajectory.....	85
Iryna Vlasenko Theoretical foundations of professional reflection as a component of training specialists in choreographic and musical art.....	89
Myroslava Kachur, Lesya Popivnyak, Valery Karmanov Development of research competence of future music teachers.....	94
Olga Iatsyshyna EU educational policies and their impact on internationalization and inclusion in higher education.....	100
Tetyana Abramovych, Nataliya Davydyuk Techniques for developing teachers' reflective thinking in the professional development system.....	105
Vadym Tynnyi, Emma Schukina AI-driven pedagogical shifts in foreign language learning environments.....	112
Volodymyr Shevchenko, Mariia Tropina Fundamental-technical training of bachelors in the context of digitalization and educational innovations.....	117
Nataliia Myskova, Viktoriia Rozghon, Nataliia Honchar Technology of forming life competences of preschool children using story-based role-playing.....	124
Svitlana Ivakh, Vasyl Kovalchuk Principles of organizing the educational environment in modern educational institutions.....	129
Nadiia Dudnyk, Oleksandra Sviontyk The use of Maria Montessori's theory of free upbringing as an innovation in preschool education.....	133
Oksana Hevko, Nazar Khomyak Theoretical and methodological principles of organization of the educational process in preschool, general secondary and higher education institutions of Ukraine in crisis conditions.....	140
Andrey Kepich, Lyudmyla Scherbak Current state and development paths of the hospitality industry in the Zakarpattia region.....	145
Mykola Semenov Justification of pedagogical conditions for forming the readiness of future officers for engineering support.....	149
Roman Suslov The essence and structure of the capability to employ electronic warfare assets by future officers of the National Guard of Ukraine.....	154
Yarema Kitsyla Higher music institute named after M. Lysenko: historical and historiographical aspects.....	161
David Meladze VIA "Orera" – trio Marenichi: on the issue of joint Georgian-Ukrainian themes, melodies of pop songs.....	167
Nazariy Latyk Online education in universities: transformation and learning effectiveness.....	172
Diana Kosiukhno Digital transformation of modern education: development of information and communication competence of students and digital competence of teachers.....	177
Volodymyr Lobkov Comparative mythology in the context of humanization of education.....	181

УДК 811.111:378.147

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.341729>

Лариса Довгань, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4742-6570>

Юрій Довгань, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу та реклами
Вінницького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0689-7758>

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ З ЛОГІСТИКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено проблематиці формування англомовної комунікативної компетенції майбутніх менеджерів з логістики у закладах вищої освіти. Визначено, що у контексті глобалізаційних та євроінтеграційних процесів, щоб бути конкурентоспроможними на сучасному ринку праці, майбутні менеджери з логістики мають вільно володіти англійською мовою на рівні B2 та вище. Висвітлено передовий досвід формування англомовної комунікативної компетенції майбутніх менеджерів з логістики у закладах вищої освіти. Встановлено, що ефективне формування англомовної комунікативної компетенції у здобувачів вищої освіти в закладах вищої освіти досягається шляхом імплементації сучасних комунікативних методик, створення англомовного середовища, використання міждисциплінарних проєктів, що поєднують нефілологічні дисципліни та англійську мову, залученням носіїв англійської мови та застосуванням сучасних освітніх технологій.

Ключові слова: англійська мова; комунікативна компетентність; менеджери з логістики; підготовка; заклади вищої освіти.

Літ. 12.

Larysa Dovhan, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor,
Associate Professor of the Foreign Philology and Translation Department,
Vinnytsia Institute of Trade and Economics,
State University of Trade and Economics
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4742-6570>

Yuriy Dovhan, Ph.D. (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Marketing and Advertising Department,
Vinnytsia Institute of Trade and Economics,
State University of Trade and Economics
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4742-6570>

FORMATION OF ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE LOGISTICS MANAGERS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article addresses the issue of developing English-speaking communicative competence in future logistics managers within higher education institutions. It is substantiated that in modern business communication, including logistics operations, English is the dominant language. It is determined that, in the context of globalization and European integration processes, in order to be competitive in the modern labor market, future logistics managers must be fluent in English. An analysis of scientific and pedagogical literature devoted to the problem of forming English-speaking skills in higher education applicants of non-language specialties is conducted. The best experience of forming English-speaking communicative competence of future logistics managers in HEIs is summarized and highlighted. It is emphasized that the success of the professional activity of logistics managers requires them to have a set of "hard" and "soft" competencies, among which communicative competence occupies a crucial role. It is determined that effective work in the international environment requires English at level B2 or higher according to the CEFR scale. The results of the analysis of available vacancies on the leading Ukrainian job search site Work.ua reveal that more than 90 % of vacancies require logistics managers working with foreign partners with B2 English or even a higher level of foreign language proficiency. It is established that the ability to speak English is directly or indirectly related to the acquisition of general cultural, general professional and professional competencies by higher education applicants. It is found that the formation of English-language communicative competence among higher education students in HEIs is achieved through the use of communicative methods and the creation of an English-language environment, the use of interdisciplinary projects that combine non-philological disciplines and the English language, involvement of native English speakers, and the use of modern educational technologies.

Keywords: English; communicative competence; logistics managers; training; higher education institutions.

Постановка проблеми. За даними результатів дослідження English Proficiency Index, у рейтингу рівня знання населенням англійської мови серед неангломовних країн у 2024 р. Україна посіла лише 40-е місце у світі зі 116 країн, що досліджувались. Індекс рівня знання англійської мови населенням України в зазначеному рейтингу позначено як “середній” [8]. Попри те, що Україна посіла 40-е місце і має “середній” рівень, цей показник свідчить про значний потенціал для покращення мовної компетентності, що особливо важливо для успішного розвитку сфер бізнесу та логістики.

Логістика є глобалізованою галуззю, яка активно функціонує в умовах міжнародного ринку та характеризується високим рівнем інтернаціоналізації. В сучасних бізнес-комунікаціях, включаючи логістичні операції, домінує англійська мова. У контексті євроінтеграції, зокрема після прийняття Закону України “Про застосування англійської мови в Україні”, володіння англійською мовою стає стратегічним пріоритетом для підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Менеджер з логістики повинен мати вищу фахову освіту та вільно володіти англійською мовою, що підвищує ефективність його роботи, полегшує орієнтацію у бізнес-процесах і сприяє успішній діловій комунікації.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналіз науково-педагогічної літератури, присвячений проблематиці формування англомовних навичок у здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей, свідчить про наявність значної кількості наукових досліджень у цій сфері. Зокрема, Є. Костик та О. Матієнко вивчали ефективні методи і підходи для розвитку англомовних навичок у студентів немовних спеціальностей, аналізували наявні педагогічні практики, інноваційні технології та інтерактивні методи [4]. Л. Довгань присвятила свою роботу вивченню формування англомовної комунікативної компетенції майбутніх маркетологів у закладах вищої освіти [2]. Науковці О. Корж та А. Захаржевська дослідили особливості навчання іноземної мови за професійним спрямуванням студентів немовних спеціальностей [3]. Дослідниця О. Волошина розглянула особливості застосування самостійної роботи у процесі формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів при вивченні іноземної мови в аграрних закладах вищої освіти [1]. Не зважаючи на вагомість існуючого наукового доробку, подальших досліджень потребує проблематика формування англомовної комунікативної компетенції майбутніх менеджерів з логістики у закладах вищої освіти.

Метою статті є обґрунтування важливості, узагальнення та висвітлення передового досвіду формування англомовної комунікативної компетенції

майбутніх менеджерів з логістики у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах інтеграції та глобалізації економіки, здатність вільно володіти англійською мовою є ключовою компетенцією, засобом міжнародного спілкування, інструментом приєднання до європейського освітнього, наукового та професійного простору, умовою ефективної інтеграції та фактором економічного зростання країни [9]. Україна потребує фахівців з розвиненими професійними компетенціями, необхідними для взаємодії у просторі глобальної та європейської комунікації. Одним із завдань закладів вищої освіти є підготовка фахівців, які вільно володітимуть англійською мовою у своїй професійній діяльності [12]. Заклади вищої освіти в Україні мають зосередитися на формуванні англомовної комунікативної компетенції логістів, інтегруючи професійну термінологію, практичні навички та сучасні цифрові інструменти в освітні програми. Це сприятиме підготовці фахівців, здатних ефективно працювати в європейському та глобальному просторі, підтримуючи економічне зростання країни.

Володіння англійською мовою є невід’ємною складовою формування як загальнокультурних, так і професійних компетентностей майбутніх менеджерів з логістики, оскільки це забезпечує здатність до ефективної міжкультурної комунікації, командної роботи в міжнародному середовищі, доступу до світового професійного досвіду та технічної документації, а також до впровадження інноваційних методів у логістичну діяльність. З огляду на глобалізований характер логістики, знання англійської мови виступає стратегічною умовою професійної мобільності та конкурентоспроможності фахівців на ринку праці.

Успішність професійної діяльності менеджерів з логістики вимагає наявності у них сукупності “твердих” та “м’яких” компетентностей. “Тверді” компетентності мають охоплювати знання і навички у сферах логістики постачання, виробництва, розповсюдження, транспортування, складування, управління запасами. “М’які” компетентності мають охоплювати набір особистих і міжособистісних навичок, які забезпечують ефективну взаємодію, прийняття рішень і управління в складних професійних ситуаціях – комунікативні навички, навички командної роботи та співпраці, лідерські якості, критичне мислення та вирішення проблем, емоційний інтелект, адаптивність і гнучкість, управління часом і пріоритетами, міжкультурна компетентність, клієнтоорієнтованість, етичність і відповідальність тощо. Важливу роль серед комунікативних навичок при підготовці менеджерів з логістики відіграє формування англомовної комунікативної компетенції.

Законом України “Про застосування англійської мови в Україні” передбачено забезпечення обов’яз-

кового вивчення англійської мови (як першої або другої іноземної мови) в закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти відповідно до освітньої програми, за якою заклад освіти провадить освітню діяльність. Також підкреслено необхідність удосконалення стандартів відповідних рівнів освіти на основі шкали рекомендацій Ради Європи з мовної освіти (CEFR) [7].

CEFR включає шість контрольних рівнів володіння іноземною мовою: від A1 для початківців до C2 для осіб, які володіють мовою на високому рівні. Рівні розділено на три види: A (базовий), B (незалежний) та C (досвідчений). Для кожного рівня CEFR описує навички мовця під час говоріння, читання, сприймання на слух і писання [10].

Бажаний рівень володіння англійською мовою для майбутніх менеджерів з логістики за шкалою CEFR залежить від їхніх професійних потреб. Загалом, для ефективної роботи в міжнародному середовищі вони повинні володіти англійською на рівні B2 або вище. Хоча рівень B1 може бути достатнім для базового розуміння та спілкування на повсякденні теми, він, як правило, не забезпечує необхідної впевненості та глибини для ефективної професійної комунікації у складних логістичних ситуаціях. Володіння англійською мовою на рівні C1 або C2 є значною перевагою і дозволяє менеджерам з логістики працювати на найвищих посадах, займатися аналітичною роботою, розробляти стратегії та взаємодіяти з міжнародними командами на рівні носія мови. Однак для більшості початкових та середніх позицій у логістиці рівень B2 є цілком достатнім та затребуваним.

За результатами проведеного аналізу наявних вакансій на провідному українському сайті з пошуку роботи Work.ua [10] виявлено:

- пошук за посадою “логіст” дає 593 вакансії, з них 113 (19,1 %) вимагають від кандидатів знання англійської мови на середньому рівні або вище;
- пошук за посадою “менеджер з логістики” дає 711 вакансій, з них 152 (21,4 %) вимагають від кандидатів знання англійської мови на середньому рівні або вище;
- більше 90 % вакансій, які передбачають роботу із закордонними партнерами вимагають від кандидатів знання англійської мови на рівні вище середнього.

Роботодавці встановлюють вимогу щодо володіння іноземними мовами на рівні Intermediate (середньому або пороговому) та вище для претендентів на посаду менеджера з логістики. При цьому знання англійської, яка є основною мовою міжнародної ділової комунікації, розглядається як ключовий критерій. Кандидати, які додатково володіють іншими іноземними мовами на рівні не нижче Pre-Intermediate (передпорогового), отримують конкурентну перевагу [6].

Вміння володіти іноземною мовою, зокрема англійською, прямо чи опосередковано пов'язано з набуттям здобувачами вищої освіти таких компетенцій [1]:

- загальнокультурних (здатність до комунікації іноземною мовою в усній та письмовій формі; реалізація завдань міжособистісної та міжкультурної комунікації; здатність працювати в колективі; толерантно сприймати соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності; здатність до самоорганізації та самоосвіти);
- загальнопрофесійних (здатність здійснювати письмову та усну комунікацію державною мовою; усвідомлювати необхідність знання іноземної мови);
- професійних (готовність до використання у практичній діяльності сучасних закордонних професійних методів та прийомів; здатність до самоосвіти у подальшій практичній діяльності; готовність до опанування та технічного обслуговування технологічного обладнання; здатність використовувати сучасне технологічне обладнання у професійній діяльності).

Формування англомовної комунікативної компетенції забезпечується набуттям здобувачами вищої освіти таких основних компетенцій: мовленнєвої компетенції (аудіювання, говоріння, читання, письмо); мовної компетенції (лексичні, фонетичні, орфографічні знання); дискурсивної компетенції; соціокультурної та соціолінгвістичної компетенції; стратегічної компетенції [2]. Таким чином, формування англомовної комунікативної компетенції у майбутніх менеджерів з логістики є багатокompонентним процесом, що охоплює розвиток комплексу компетенцій, що дозволить ефективно взаємодіяти в міжнародному логістичному середовищі, професійно використовувати англійську мову в усіх видах комунікації, розуміти галузеву термінологію, орієнтуватися в культурних особливостях партнерів та приймати зважені комунікативні рішення у професійних ситуаціях.

Головна мета навчання іноземної мови для студентів немовних спеціальностей – забезпечити активне володіння мовою для ефективного спілкування як у повсякденному житті, так і в професійній сфері. Це досягається через розвиток комунікативних навичок: говоріння, аудіювання, читання, письмо та переклад, з обов'язковим урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності [3].

Формування англомовної комунікативної компетенції у здобувачів вищої освіти досягається завдяки використанню комунікативних методик, зокрема таких, як рольові ігри та симуляції, проєктна діяльність, дискусії та дебати, використання автентичних англомовних матеріалів, написання і публікація здобувачами статей, рецензій та звітів англійською мовою тощо. Дослідники вважають важливим при підготовці фахівців немовних спе-

ціальностей створювати англомовне середовище, використовувати міждисциплінарні проекти, що поєднують нефілологічні дисципліни та англійську мову, запрошувати носіїв англійської мови та використовувати сучасні освітні технології [4]. Саме такі методики активно застосовуються при підготовці менеджерів з логістики у Вінницькому торговельно-економічному інституті Державного торговельно-економічного університету (ВТЕІ ДТЕУ).

Реалізація освітньо-професійної програми (ОПП) “Логістика” першого рівня вищої освіти за спеціальністю D3 Менеджмент започаткована у ВТЕІ ДТЕУ в 2022 р. Іноземною мовою, яка викладається здобувачам є англійська мова. Формування англомовної комунікативної компетенції здобувачів передбачалося забезпечити освітнім компонентом (ОК) ОК1 “Іноземна мова за професійним спрямуванням” та ОК7 “Іноземна мова спеціальності” [5]. ОК передбачає формування у майбутніх менеджерів з логістики інтегральної компетентності – здатності розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук. Це досягається завдяки оволодінню англійською професійною термінологією, розвитку комунікативних навичок для міжкультурної взаємодії, застосування теорій і методів соціальних наук шляхом аналізу англомовних джерел і стандартів, а також практичне вирішення логістичних завдань.

Комунікативні мовні компетенції майбутніх менеджерів з логістики у ВТЕІ ДТЕУ формуються на основі взаємопов’язаного мовленнєвого, соціокультурного, соціолінгвістичного і мовного розвитку здобувачів вищої освіти відповідно до їхніх вікових особливостей та інтересів на кожному етапі оволодіння іноземною мовою і складаються з мовної (лінгвістичної) компетенції, соціолінгвістичної компетенції, прагматичної компетенції.

Відповідно до сучасних викликів, вивчення англійської мови для здобувачів вищої освіти ОПП “Логістика” у ВТЕІ ДТЕУ спрямовано на формування англомовної комунікативної компетенції не нижче рівня B2 згідно із Загальноєвропейською шкалою CEFR та формування навичок для використання іноземної мови в навчальній, науковій та професійній діяльності.

Висновки. Для менеджерів з логістики важливим є володіння англійською мовою, що сприяє підвищенню продуктивності, кращій орієнтації у бізнес-процесах процесів і ефективній діловій взаємодії, особливо на міжнародному рівні. Впровадження передового досвіду формування англомовної комунікативної компетенції сприятиме успішності підготовки майбутніх менеджерів з логістики у закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волошина О. Застосування самостійної роботи у процесі формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів при вивченні іноземної мови в аграрних закладах вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2024. № 1 (221). С. 78–91. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298585>.

2. Довгань Л.І. Формування англомовної комунікативної компетенції майбутніх маркетингістів у закладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 20. Т. 1. С. 116–119. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-1-24>.

3. Корж О.Ю., Захаржевська А.А. Особливості навчання іноземної мови за професійним спрямуванням студентів немовних спеціальностей. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2021. № 7 (345). С. 206–215. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-7\(345\)-206-215](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-7(345)-206-215).

4. Костик Є.В., Матієнко О.С. Формування англомовної мовленнєвої компетентності у процесі підготовки фахівців немовних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 72. Т. 1. С. 221–225. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.44>.

5. Освітньо-професійна програма “Логістика” першого рівня вищої освіти за спеціальністю D3 Менеджмент ВТЕІ ДТЕУ. 2025. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/2025/opr/1_bak.pdf (дата звернення: 12.05.2025).

6. Поліщук І.І., Довгань Ю.В. Логістична компетентність як складова ефективності логістики. *Modern Economics*. 2021. № 28 (2021). С. 118–124. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V28\(2021\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-18).

7. Про застосування англійської мови в Україні: Закон України від 4 черв. 2024 року № 3760-IX. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text> (дата звернення: 12.05.2025).

8. EF English Proficiency Index. 2024. URL: <https://www.ef.se/epi/> (дата звернення: 12.05.2025).

9. Ivanytska N., Dovhan L., Tymoshchuk N., Osaulchuk O., Havryliuk N. Assessment of Flipped Learning as an Innovative Method of Teaching English: A Case Study. *Arab World English Journal*. 2021. Vol. 12 (4). P. 476–486. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no4.31>.

10. The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). 2001. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/> (дата звернення: 12.05.2025).

11. Work.ua: веб-сайт. 2025. URL: <https://www.work.ua/jobs-логіст> (дата звернення: 12.05.2025).

12. Zamkova N., Polishchuk I., Dovhan Yu., Dovhan L., Novytskyi R. Training of Future Logistics and Supply Chain Managers: A Competency Approach. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2023. Vol. 1 (48). P. 427–440. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.48.2023.3946>

REFERENCES

1. Voloshyna, O. (2024). Zastosuvannia samostiinoi roboty u protsesi formuvannia informatsiino-komunikativnoi kompetentnosti studentiv pry vyvchenni inozemnoi movy v ahrarnykh zakladyakh vyshchoi osvity [The use of independent work in the process of forming informational and communicative competence of students when studying a foreign language in agricultural institutions of higher education]. *Youth & market*, No 1 (221), pp. 78–91. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298585>. [in Ukrainian].

2. Dovhan, L.I. (2020). Formuvannia anhlo movnoi komunikativnoi kompetentsii maibutnih marketolohiv u zakladakh vyshchoi osvity [Formation of English-language communicative competence of future marketers in higher education institutions]. *Innovative Pedagogy*, Vol. 20, Issue. 1, pp. 116–119. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-1-24>. [in Ukrainian].

3. Korzh, O.Iu. & Zakharzhevska, A.A. (2021). Osoblyvosti navchannia inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam studentiv nemovnykh spetsialnostei [Peculiarities of teaching a foreign language according to the professional orientation of students of non-linguistic specialties]. *Bulletin of Taras Shevchenko LNU*, No 7 (345), pp. 206–215. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-7\(345\)-206-215](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-7(345)-206-215). [in Ukrainian].

4. Kostyk, Ye.V. & Matienko, O.S. (2024). Formuvannia anhlo movnoi movlennievoi kompetentnosti u protsesi pidhotovky fakhivtsiv nemovnykh spetsialnostei [Formation of English-language speech competence in the process of training specialists in non-language specialties]. *Innovative Pedagogy*, Vol. 72, Issue. 1, pp. 221–225. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.44>. [in Ukrainian].

5. Osvitno-profesiina prohrama “Lohistyka” pershoho rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu D3 Menedzhment VTEI DTEU [Educational and professional program “Logistics” of the first level of higher education in the specialty D3 Management of the VTEI of DTEU] (2025). Available at: http://www.vtei.com.ua/doc/2025/opp/l_bak.pdf (Accessed 20 Dec. 2024). [in Ukrainian].

6. Polishchuk, I.I. & Dovhan, Yu.V. (2021). Lohistychna kompetentnist yak skladova efektyvnosti lohistyky [Logistics

competence as a component of logistics efficiency]. *Modern Economics*, No 28 (2021). pp. 118–124. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V28\(2021\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-18). [in Ukrainian].

7. Pro zastosuvannia anhliiskoi movy v Ukraini [On the use of the English language in Ukraine]. Law of Ukraine dated June 4, 2024, No. 3760-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text> (Accessed 20 Dec. 2024). [in Ukrainian].

8. EF English Proficiency Index (2024). Available at: <https://www.ef.se/eipi> (Accessed 12 May 2025). [in English].

9. Ivanytska, N., Dovhan, L., Tymoshchuk, N., Osaulchuk, O. & Havryliuk, N. (2021). Assessment of Flipped Learning as an Innovative Method of Teaching English: A Case Study. *Arab World English Journal*, Vol. 12 (4), pp. 476–486. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no4.31>. [in English].

10. The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) (2001). Available at: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/> (Accessed 20 Dec. 2024). [in English].

11. Work.ua: web-site (2025). Available at: <https://www.work.ua/jobs-логист> (Accessed 20 Dec. 2024). [in Ukrainian].

12. Zamkova, N., Polishchuk, I., Dovhan, Yu., Dovhan, L. & Novytskyi, R. (2023). Training of Future Logistics and Supply Chain Managers: A Competency Approach. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, Vol. 1 (48), pp. 427–440. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3946>. [in English].

Стаття надійшла до редакції 27.08.2025

“Освіта – це не заповнення посудини, а розпалювання вогню. Тільки той, хто сам горить, може запалити інших”.

Сократ
грецький філософ

“Навчати – означає запалювати. Але палати може лише той, хто сам охоплений вогнем”.

Тригорій Сковорода
український філософ, педагог

“Дисципліна розуму народжується у праці, а не у готових відповідях”.

Костянтин Ушинський
український педагог

“Освіта має бути не лише знанням, а й вихованням волі та характеру”.

Тригорій Ващенко
український педагог, науковець

“Людина, що не вчиться новому, вмирає духовно – навіть серед найновіших машин”.

Іван Франко
видатний український письменник, прозаїк, публіцист

